

S jakými pojtky třeba hlavně počítati u vyšší jezdecké jednotky a jak podle toho organisovati její telegrafní útvary?

A. Všeobecné taktické úvahy.

Nejvýznačnější vlastnosti jezdeckta jsou jeho rychlost a pohyblivost, které je činí spolu s mohutným účinkem jeho palebných prostředků velmi způsobilým pro manévry.

Jezdectvo se přemísťuje koňmo, bojuje však mimo ojedinělé případy vždy pěšky.

Jezdectvo přezvídá, zajišťuje vyšší jednotky čelně a bočně, účastní se při zjednávání spojení a bojuje ve spojení s ostatními zbraněmi.

Úkoly, které jezdectvo má splniti, možno rozlišovati na úlohy před samou válkou a po vypovědění války, na úkoly před bitvou, během bitvy a po bitvě.

Před samou válkou a po jejím vypovědění možno vyšší jezdecké jednotky s prospěchem použiti k ostraze a krytu hranic a ke krytu nástupu armády, neboť jezdectvo jest jako žádná jiná zbraň způsobilá k boji na zdrženou (snadné a úplné odpoutání od nepřítele, možnost rychlého přesunu a p.). Za příznivých podmínek lze vyšší jezdeckou jednotkou provéstí nájezdy do nepřátelského území k rušení mobilisace, k zničení zdrojů a komunikací, k přechodnému obsazení důležitých prostorů a p.

Před bitvou vyšší jezdecká jednotka přezvídá a vyhledává tím spolu s letectvem zprávy o nepříteli, sjednává bojem dotyk s nepřítelem na široké frontě, aby objevila obrys nepřátelské sestavy a hodnocením dotyku zjistila čáru nepřátelských vyšších jednotek 1. sledu. Vyšší jezdecká jednotka, jsouc posunuta na 1denní až 2denní pochod před vlastní vyšší jednotky 1. sledu, tvoří závoj před vlastní armádní sestavou a zajišťuje spolu s letectvem a s předvoji vyšších jednotek 1. sledu armádní sestavu.

Během bitvy operuje jezdecká vyšší jednotka buď na křídle armády, chráníc její bok anebo jest jednotkou armádní zálohy, způsobilou k rychlému a vzdálenějšímu zasažení. Někdy je styčnou jednotkou mezi dvěma armádami, jejichž vnitřní křídla jsou oddělena značnější mezerou.

Po bitvě, při úspěchu, se vyšší jezdecké jednotky používá buď k pronásledování na křídle armády nebo pronásleduje při souvislé frontě několika armád i čelně před vlastními vyššími jednotkami 1. sledu. Při průlomu nepřátelské fronty nasazuje se vyšší jezdecká jednotka do vzniklé mezery, aby úspěch do šířky a do hloubky rozšířila. Při neúspěchu vyvinuje brzdicí činnost, neb je rychle posunuta na nové posice vzadu položené, jež organisuje a obsadí.

Delší samostatný boj svede vyšší jezdecká jednotka jen výjimečně, na př. při udržení nebo dobytí vzdálenějších terénních objektů, důležitých pro vývoj následujících armádních operací, jako přechodů přes říční toky nebo přes hory, přes komunikační uzly a p.

B. Úvahy takticko-spojovací.

Jak vidět z toho, co bylo uvedeno, bude vyšší jezdecká jednotka zpravidla operovati se značnou rychlostí na široké frontě a její operace budou obyčejně sahati do velké hloubky.

Tomuto rázu jezdeckých operací musí spojovací výzbroj úplně vyhovovati.

Typický příklad jezdeckých operací jsou přezvědy, při nichž vyšší jezdecká jednotka operuje na široké frontě a do značné hloubky, jsouc při tom sama do velké hloubky učleněna. Možno říci, že bude spojovací výzbroj, s jistým doplňkem pro pěší boj, vyhovovati pro každou jinou operaci, vyhovuje-li pro přezvědy.

Schematický náčrt jezdecké brigády na přezvědech viz v příloze 1.

Zkušenosti ze světové války dosvědčují, že telefon a telegraf, používající z nedostatku (zničené nebo nepostavené) permanentní sítě kabelových vedení, rychlému pohybu vyšší jezdecké jednotky nestačil. V mnohých případech nedostávalo se pro velké vzdálenosti, o něž šlo, polního kabelu. Bylo-li v ojedinělých případech pomoci armády (armádního sboru) polní kabelové vedení vybudováno, ukázala se donosnost polního kabelu nedostatečnou a telefonní hovory byly nesrozumitelné.

Z důvodů právě uvedených nemůže telefon a telegraf býti pro vyšší jezdeckou jednotku pojítkem hlavním, nýbrž nutno založiti spojovací službu na jiných výkonných pojítkách, kdežto telefon a telegraf by byl tehdy hlavním pojítkem, když má vyšší jezdecká jednotka k dispozici vhodnou permanentní síť.

C. Pojítka nahrazující telefon a telegraf
uvádím v pořadí podle jejich významu:

1. radiotelegrafie,
2. pojítka netechnická (jezdci, cyklisté, motocyklisté, auta),
3. signalisace a
4. poštovní holubi.

K 1. Radiotelegrafie.

Předem nutno zjistiti podmínky, jimž by musily jednotlivé radiotelegrafní stanice vyhovovati.

a) Radiotel. stanice PO (SPO):

Předpokládejme průměrnou rychlost postupu PO 7—8 km za hodinu, počítaje v to 20 min. zastávku na každém postupném cíli.

Radiotel. stanice PO musí býti s to následovati své velitelství PO po špatných cestách, třeba i přes terén. Její dopravní rychlost musí býti tak velká, aby dostihla svého velitelství PO i tehdy, kdyby měla korespondence na postupném cíli trvati déle než 20 min. zastávka. Musí býti sestrojena tak, aby byla během 1 minuty pohotova k činnosti. Donosnost stanice jest asi 25 km.

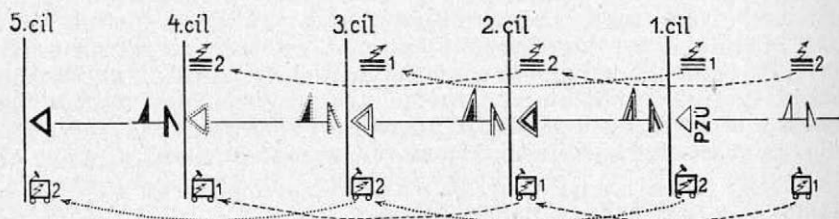
Těmto požadavkům nevyhovuje žádný v armádě zavedený vzor radiotel. stanic. Střední a velké nynější radiotel. stanice na autech nemohly by PO následovati po špatných cestách anebo přes terén a nemají žádanou pohotovost k činnosti. Tyto stanice, naložené na lehkém voj. voze, neměly by ani potřebnou dopravní rychlost, ani žádanou pohotovost k činnosti. Malá radiotel. stanice vz. 23/28, dopravovaná na káře nebo na koni (soumaru) neměla by ani žádanou donosnost, ani pohotovost k činnosti, ani potřebnou dopravní rychlost (na káře).

Je vidět, že potřebujeme pro PO. (SPO) nového vzoru radiotel. stanice, jenž by v šem žadaným a potřebným požadavkům vyhovoval. Jak by měla taková radiotel. stanice as býti sestrojena, je nastíněno v příloze ž.

b) Radiotel. stanice pro SV. a PZÚ. vyšší jezdecké jednotky:

Pro sestrojení těchto radiotel. stanic jsou rozhodující tyto úvahy:

Přemístění SV. jezdecké brigády a její PZÚ (přední zpravodajské ústředny) během přezvědů, než dojde k rozhodnému boji, bude se dít obdobně, jak vylíčeno u PO, jenže budou jednotlivé posuny (vzdálenosti postupných cílů) větší. Přemístění obou velitelství se bude dít na autech nebo na motocyklech, proto s větší rychlostí než u PO. Těmto požadavkům vyhovují jediné radiotel. stanice a u t o m o b i l n í s donosností 100 km. Pohotovost k činnosti nynějších automob. radiotel. stanic musí býti značně zvětšena anténním zařízením, jak vylíčeno v příloze 2 u stanic PO. Aby bylo spojení během přemístění SV. jezdecké brigády a PZÚ. nepřetržitě, přemísťovaly by se tyto dvě radiotel. stanice ob postupný cíl podle náčrtu:

Permanenci na starém SV by udržovaly v náčrtu zakreslené hipomobilní stanice, o kterých bude pojednáno v dalším odstavci.

Nasazení gros jezdecké brigády k útoku k proražení nepřátelského jezdeckého krytu nebo čáry slabé pěchoty musí se dít překvapně. To znamená, že přesuny k zaujetí útočné sestavy budou náhlé a rychlé. Osa hlavního náporu nebude zpravidla souhlasit s předem stanovenou osou postupu nebo spojovací osou jezdecké brigády. Velitelství jezdecké brigády a PZÚ. často budou opouštět silnici. Z toho plyne, že radiotel. stanice SV. jezdecké brigády a PZÚ. musí ve většině případů následovat během útočného boje svá velitelství po špatných cestách, třeba i přes terén, aby radiotel. spojení mohly nepřetržitě udržovati. Platí proto co do konstrukčních údajů totéž, co bylo uvedeno pro stanici PO. v příloze 2, jenže musí býti donosnost 100 km (spojení k SV. armády).

Přidělením jak hipomobilních, tak i automobilních radiotel. stanic velitelství jezdecké brigády by bylo radiotel. spojení jak během postupu, tak i během boje nepřetržitě zajištěno.

Mimo dříve uvedené dvě automob. radiotel. stanice potřebovala by jezdecká brigáda ještě třetí takové stanice, jež by podle situace neb úkolu přidělovala cyklistické eskadroně (korouhvi) nebo četě obrněných aut.

c) Organizace radiotelegrafie.

Radiotel. stanice jezdecké brigády by byly sloučeny v jednu jezdeckou radiotel. rotu o třech četách, a to

1. četa ... 3 velké radiotel. stanice automobilní,
2. četa ... 1 velká a 2 střední radiotel. stanice hipomobil.,
3. četa ... 1 velká a 2 střední radiotel. stanice hipomobil.

Tímto druhem a počtem radiotel. stanic by bylo radiotel. spojení jezdecké brigády během každé operace zajištěno, neboť by bylo možno přidělit velit. jezdeckých pluků, event. i korouhvím, velké a střední radiotel. stanice pro jisté operace, jako pronásledování a p., kdyby donosnost stanic systemisovaných pro pluky nepostačila.

Podrobnější organizaci jezdecké radiotel. roty obsahuje příloha 3.

d) Spojení vyšší jezdecké jednotky s letouny.

Spojení jezdeckých jednotek s letcem má během každé operace jezdeckta velký význam. Toto spojení by bylo dříve uvedenou radiotel. organizací úplně zajištěno za toho předpokladu, že by radiotel. stanice jezdeckta a letounů obsahovaly vlny potřebné k vzájemnému spojení.

Spolupráce PO. s letcem je nezbytná. Služební předpis G-VIII-1 neuvádí dosud vyznačovací terče pro PO. (SPO.) a bude nutno proto předpis a výzbroj v tomto smyslu doplnit.

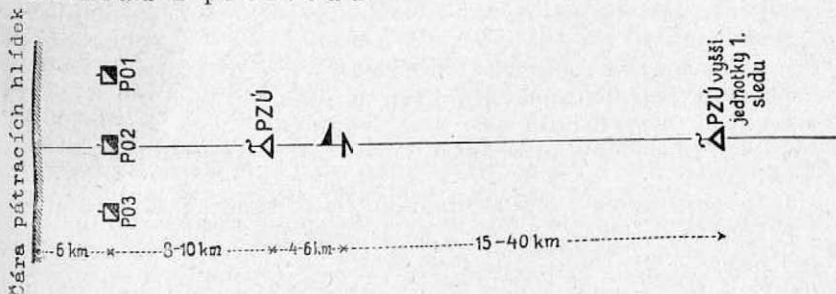
K 2. P o j í t k a n e t e c h n i c k á (jezdci, cyklisté, motocyklisté, auta).

Nutnost hojného přidělení těchto pojítek vyšší jezdecké jednotce odůvodňuje zcela jasně ta okolnost, že nelze za jisté situace radiotelegrafie použití, na př. když bude veliteli armády záležeti na zatažení přítomnosti jezdecké brigády, jejich přezvědných orgánů a směru postupu těchto orgánů, poněvadž by jinak vlastní radiotel. vysilače ihned odhalily nepřátelské naslouchací službě sestavu a směr postupu vyšší jezdecké jednotky. Při vyrazení jezdeckta na přezvědy proti vzdálenějšímu nepříteli, s nímž není dotyk, bude tato situace pravidlem. I silné atmosférické poruchy zne-
možňují mnohdy použití radiotelegrafie.

Při organizování spojovací služby netechnickými pojítky nutno vycházeti ze zásady, že nelze zeslabovati jednotky určené pro boj v prospěch spojovací služby.

Výměr netechnických pojítek vyplývá z praktické potřeby.

Příklad z přezvědu:

Předpokládejme, že by byl denní výkon PO. 40—50 km rozdělen na 6 posunů (postupných cílů). Netechnická pojítka musí samostatně a bez ohledu na jiná pojítka zajistit spojení po celou hloubku postupu od pátracích hlídek přes PO. a PZÚ. k SV. jezd. brigády a odtud k SV. armády.

a) Spojení mezi pátracími hlídkami a PO.

Pátrací hlídka hlásí PO. zásadně jezdcem. Je však povinností PO., aby zařízením štafety zkrátil trať, jež musí poslové pátracích hlídek urazit, kdykoli to komunikace připouští, aby tím urychlil dodání hlášení a šetřil sil pátracích hlídek.

Pro štafety mezi pátracími hlídkami a PO. třeba bráti v úvahu jezdce a cyklisty.

Štafety se zařizují zásadně po ose postupu PO. a jen výjimečně po osách pátracích hlídek.

Za předpokladu, že bude u dvou PO. po ose postupu pro cyklisty použitelných cest, byl by systemisovaný počet pro tyto dvě štafety (2×3) šest cyklistů.

b) Spojení mezi PO. a PZÚ. jezdecké brigády.

Pro toto spojení třeba bráti v úvahu cyklisty a motocyklisty a jen při nedostatku vhodných cest štafety jezdců.

Normální přiděl pro jeden PO. by byl 1 motocyklista a 2 cyklisté a počítaje s třemi PO. celkem 3 motocyklisté a 6 cyklistů.

Eventuálně potřebný počet jezdců pro zařízení štafet dodaly by jednotky jezdecké brigády.

c) Spojení mezi PZÚ. jezdecké brigády a SV. jezdecké brigády.

Příděl PZÚ. jezdecké brigády: 1 osobní auto, 2 motocyklisté, 4 cyklisté.

Event. dodání hlásných jezdců jako za b).

d) Spojení mezi SV. jezd. brigády a SV. armády.

Toto spojení by šlo od SV. jezd. brigády zásadně jen k PZÚ. pěší divise (vyšší jednotky) 1. sledu, postupující po ose jezdecké brigády (armády). Lze předpokládati, že bude tato PZÚ. přes SV. své pěší divise málem vždy spojena telefonem s SV. armády. Velitel PZÚ. (důstojník štábu divise) postupoval by zprávy, došlé od jezdecké brigády telefonicky armádě. Při nedostatku tohoto telefonního spojení by byla péčí armády zařízena štafeta aut nebo motocyklů. Dále se postará armádní velitelství o přiděl potřebných hlásných orgánů (motocyklů, aut) řečené PZÚ. pěší divise, aby rozkazy a zprávy došlé tam byly co nejrychleji a bezpečně dopraveny do SV. jezdecké brigády.

Velmi spěšné a důležité zprávy dodával by velitel jezdecké brigády třeba letounem veliteli armády ve formě zatížené (shožené) zprávy.

e) Organizace netechnických pojítek.

Celková potřeba netechnických pojítek se jeví takto:

2 osobní auta (výhradně pro účely spojovací),
8 motocyklů (jeden s přívěsným vozíkem pro velitele hlásné čety) a
24 cyklistů.

Tato pojítka by tvořila hlásnou četu jezdecké telegrafní roty.

Hlásná četa by se skládala ze 4 družstev:

1. družstvo ... 2 osobní auta,
2. družstvo ... o dvou rojích po 4 motocykl., celkem 8 motocyklistů,
3. družstvo ... o čtyřech rojích po 6 cykl., celkem 24 cyklistů,
4. družstvo ... slučovalo by případ od případu přidělené hlásné jezdce, potřebné pro štafety.

Odchylně od obvyklé organizace podřídil jsem tato pojítka výkonným orgánům spojovací služby a nikoli veliteli stanu. Ne-

může býti o tom pochyby, že by při rychlém vývoji a spádu jezdeckých operací nastaly vážné poruchy ve spojovací službě, kdyby měla pojiťky disponovati místa dvě.

K 3. Signalisace.

Potřebě vyšší jezdecké jednotky odpovídá optický signální přístroj jednoduché konstrukce a obsluhy, dostatečné donosnosti, malé váhy a objemu a velké dopravní rychlosti a pohotovosti k činnosti.

Donosnost za denního světla	12 km,
Donosnost za tmy	60 km,
Maximální váha i s balením	60 kg,
Zdroj světla	Elektr. žárovka.
Pohon dynamy	Lidská síla.
Pohotovost k činnosti při dopravě koňmo	2 minuty.

(Poznámka: Přístroj fy V. Kolář, vyzkoušený v roce 1928, odpovídal by zhruba kladeným požadavkům.)

Organisace tohoto pojiťky u jezd. brigády by byla tato:

Nejmenší jednotka by byl signální roj, složený

ze 3 signalistů koňmo (z nichž jeden velitel roje),

z 1 koňáka koňmo,

ze 4 jezdeckých koní a

z 1 nosného koně se signální stanicí.

Při dopravě koňmo by byl signální roj s to následovati své velitelství přes terén i ve cvalu.

Signálních rojů by měla vyšší jezdecká jednotka šest, a to sloučených v signální četě jezd. telegrafní roty.

Počet šesti stanic dovoloval by přiděl po jedné třem PO. a PZÚ. Vybývající dvě stanice pro SV. jezdecké brigády usnadňovaly by disponování se stanicemi při přemístění SV. jezdecké brigády, umožňovaly by zřízení transitní stanice při nevhodném terénu a urychlily by činnost s PO. a PZÚ. rozdělením korespondence na obě stanice.

Tento počet stanic by dovoloval při jiných operacích přiděl rojů jednotkám jezdecké brigády, jež nemají stanici systemisovanu.

K 4. Poštovní holub.

Neobyčejně způsobilé pojiťko pro jezdeckvo je poštovní holub.

Dosavadní organisaci, při níž tvoří převozný holubník částici jezdecké telegrafní roty, nepovažují za výhodnou proto, že při přemístění holubníku potřebují holubi na novém stanovišti k zdomácnění nejméně 5 dní, kdežto časté a do značné dálky jdoucí přesuny vyšší jezdecké jednotky by si vyžadovaly časté změny stanoviště holubníků, takže by se tyto dostaly jen zcela výjimečně k činnosti.

Výhodou by bylo, kdyby místo nynější organisace byly holubníky armádní telegrafní roty rozmnoženy o dva pro potřebu vyšší jezdecké jednotky armádě přidělené z těchto důvodů:

a) Velitel armády (náčelník štábu) doví se jako první o předvídaném použití vyšší jezdecké jednotky a může bez ztráty času naříditi přesun a vhodné umístění holubníků pro nastávající operace jezdeckva, aniž přemístěním armádních holubníků tyto operace předčasně vyradí. Náskok jediného dne při zdomácnění holubů na novém SV. je ziskem ohromným.

b) Armádní velitelství se postará při této organisaci a utomaticky o spojení holubníků se SV. jezd. brigády a o dodání došlých colombogramů tamtéž.

c) Jezdecká telegrafní rota by byla zbavena nemotorného provozu nepatrné dopravní rychlosti, jenž její vozbu zbytečně prodlužuje a její pohyb zpomaluje.

d) Všechny colombogramy vyslané PO. a PZÚ. jezdecké brigády by probíhaly SV. armády, čímž by bylo armádní velitelství rychle a přímo o výsledcích přezvěděů zpraveno.

e) Ani případná motorisace holubníků neučinila by nyníjší organisaci výhodnější.

Každá polní a cyklistická eskadrona by měla 2 holubáře v počtu, pomocná četa jezdecká telegrafní roty 4 holubáře.

Příděl holubů PO., PZÚ. a SV. jezdecké brigády děl by se podle situace a potřeby spojovacím plánem.

D. Telefon a telegraf.

V článku B jest odůvodněno, proč nemůže býti telefon pro spojovací službu vyšší jezdecké jednotky pojítkem hlavním. Jezdecká brigáda nemůže však během boje postrádati telefonu a uvedl jsem proto, že nutno doplniti spojovací výzbroj pro boj jezdecké brigády telefonem.

Všeobecné zásady pro zřízení telefonní sítě u jezdecké brigády jsou:

a) Telefonní spojení od SV armády k SV jezdecké brigády zřizuje armádní velitelství (armádní telegrafní rota). Jezdecká brigáda však pomáhá při zřízení tohoto spojení retablováním lehce poškozených permanentních vedení, přepojováním perm. telef. sítě, stavbou krátkých přípojek kabelem, dočasným obsazením ústředěn a p.

b) Postavené již permanentní telef. a tel. síť nutno pro potřebu vyšší jezdecké jednotky využítí do krajnosti.

c) Pro boj zřídí jezdecká brigáda svou operační telefonní síť (síť velitelskou a síť střelby) vlastními prostředky podle zásad služebního předpisu G-VIII-1.

Požadavky kladené na polní telefonní výzbroj vyšší jezdecké jednotky vyplývají z povahy jejího boje.

Útok jezdecké brigády bude vždy počítati s překvapením, bude proto náhlý, prudký a dosti krátkého trvání. Při nemožnosti obchvatu bude proveden ve třech fázích: Přibližováním a náhlým a prudkým nasazením napřed předvoje (1. sledu) na širší frontě, pak valného voje (2. sledu) ve směru hlavního náporu na úzké poměrně frontě — oboje za podpory všeho dělostřelectva — a konečně dovršením boje zasažením záloh (3. sledu). Spád boje od přibližování až do dovršení bude rychlý.

Z vyličené povahy útočného boje vyšší jezdecké jednotky plyne, že

1. telefonní výzbroj musí míti velkou dopravní rychlost, neboť pohyby jezdecké brigády k zaujetí útočné sestavy budou provedeny rychle,

2. telef. výzbroj potřebuje dopravní schopnosti po špatných cestách i terénem, poněvadž se musí dostati na místa ve většině případů mimo silnice položená, odkud by byla stavba sítě zahájena,

3. telefonní síť musí býti zřízena v krátké době. To vyžaduje použití kabelu velmi lehkého, což je v tomto případě dovoleno, poněvadž zde jde o vedení poměrně krátká, jichž nebude dlouho používáno, dále stavby jednoduchých vede-

ni (o jednom vodiči, přístroje spojeny se zemí), což lze jezdecktvu v útoku povolit, poněvadž nebude útočiti na dobře organisované posice, takže není nebezpečí, že by nepřítel hovory vyslechl.

Obrana samostatně bojující vyšší jezdecké jednotky, než ji bude možno vystřídati pěšími jednotkami, liší se od normální obrany obyčejně širšími úseky.

Proti útoku budou telefonní vedení obranné operační sítě mnohem delší, taktéž doba jich používání. Proto je potřebí většího množství dobře izolovaného kabelu než v útoku. V obraně je zpravidla více času k sestrojení sítě, což umožňuje použití těžšího kabelu.

V obraně musíme počítati s organisovanou nepřátelskou naslouchací službou, což vyžaduje stavby dobře izolovaných, dvojitých telefonních vedení.

Z toho, co bylo řečeno, vyplývá, že se bude telefonní výzbroj pro útočný boj podstatně lišiti od výzbroje pro obranu. Vyšší jezdecká jednotka potřebuje, pokud jde o kabel, dvojího telefonního výzbroje, a to lehkého telefonního kabelu pro boj útočný a telefonního kabelu pro obranu. Kompromisní řešení na jednotnou výzbroj považují v tomto případě za nepřijatelné.

Jezdecká telegrafní rota by měla dvě stejně organisované telefonní čety o čtyřech družstvech. Tři družstva každé čety by byla hipomobilní, čtvrtá družstva motorisována.

Telefonní výzbroj hipomobilních družstev by byla dopravována na šestispřežném kolesnovém voze a uložena tak, že by kolesna obsahovala polní stavební soupravu s 6 km lehkého telefonního kabelu, kdežto hlomozna by dopravovala polní stavební soupravu s 10 km telefonního kabelu a přístroje družstva, a to každé družstvo po 3 Svecích kondensátorech a

1. družstvo ... 1 přepojovač 15X,
2. družstvo ... 1 přepojovač 8X,
3. družstvo ... 1 přepojovač 8X.

Motorisovaná 4. družstva by měla touž výzbroj jako ostatní družstva s 15X přepojovačem a mimo to dvě střední stavební permanentní soupravy a 1 mors. telegrafní stanicí. Družstvo by bylo dopravováno na jednom nákladním autu.

Každé družstvo by se skládalo z velitele, ze 2 telegrafistů a ze 4 telefonistů.

U hipomobilních družstev jel by velitel a 2 telegrafisté koňmo, ostatní 4 muži by jeli po dvou na kolesně a hlomozně.

Normálně by byly stavební soupravy s 10 km telefonního kabelu naloženy a dopravovány parkem jezd. telegrafní roty a vydány družstvům jen tehdy, kdyby byla obrana předvídána.

E. Závěr.

Pojítka jezdecké brigády by byla sloučena ve dva telegrafní útvary, a to

- v jezdeckou radiotelegrafní rotu podle přílohy 3 a
- v jezdeckou telegrafní rotu podle přílohy 4.

Na první pohled a při srovnání s dosavadní organisací telegrafního útvaru jezdecké brigády zdálo by se, že toto řešení obsahuje

pojítek až přespříliš. Rozbor taktických úkolů však dokazuje, že nemůže jezdecká brigáda žádného článku v předešlém uvedeném spojovací výzbroje postrádati, má-li všechny velmi četné a různorodé úkoly na sebe kladené úspěšně řešiti.

Organisace pojítek radiotelegrafních a pojítek ostatních ve dva telegrafní útvary jest odůvodněno tím, že by se sloučením všech pojítek v jedinou telegrafní rotu stala tato rota tělesem pomalým a neovladatelným.

Taktické převědy pěših vojska.

(Příspěvek k diskusi.)

Kapitán Josef Novák v obsírném a zajímavém článku „Stále převědné oddíly u pěších pluků“ (VR. 1930, 1) zabývá se důležitou otázkou, jež čeká u nás na zásadní řešení.

Jde o to: Jsou u pěších pluků nutné zvláštní převědné jednotky či není jich vůbec třeba? Mají taktické převědy pro pluk konat speciálně vycvičení lidé, jejichž takřka denním chlebem jsou převědy nebo mají je konati za všech okolností roty samy, t. j. mají-li velitelé rot případ od případu sestavovati převědné hlídky z vhodného mužstva.

Jsa pro to, aby velitel pluku měl k dispozici zvláštní jednotku k provádění převědů, nemám nikterak na mysli, že by roty neměly pak konati převědy vůbec. Vždy a všude je nutno pátrati a získavati zprávy o nepříteli, každá jednotka, ba každý voják musí to mít v krvi. Nekoná snad pěší pluk převědů proto, že existuje divisi kolonní eskadrona?

Nelze dosíci toho, aby každý voják, prostý vojín, poddůstojník ani každý důstojník byl velmi dobrým patračem, zvědem, zpravodajem. Jak tedy řešit onu důležitou otázku?

Sporná tato věc nutí mne, abych řekl své mínění. Rozšíříme poněkud téma a povíme si něco všeobecného o taktických převědech vůbec, o tom, jak vypadají převědy, provádějí-li se systematicky, a o důležitosti toho, aby u pluků byl zvláštní zpravodajský důstojník.

Světová válka ukázala, že zpravodajská služba vyšších štábů byla v celku dosti dobrá, že však u nižších štábů a u samých vojenských jednotek trpěla do konce války mnohými nedostatky.

U jednotek a nižších štábů nebylo velmi dlouho speciálních řídicích instancí zpravodajské služby, ani zvláštních převědných jednotek; nebylo ani speciálních směrnic pro zpravodajskou službu; vojsko považovalo zpravodajskou službu často za cosi podřadného a nevěnovalo jí dosti pozornosti ani se jí nezabývalo systematicky.

Zvlášť trpce býval tento nedostatek pocíťován za bitev. Zpravodajské službě se otvíralo za bitvy široké pole činnosti a možnosti, neboť nepřítel chtěj nechtěj odhaloval své síly a bývalo by bylo možné ve velmi krátké poměrně době shromáždit velmi důležité zprávy o něm. Ale jednotky nespěchaly s odesláním zajatců, zachycených dokumentů a j.; samy obyčejně dlouho a velmi často ne-